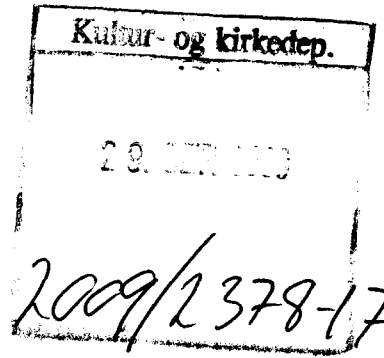

Kultur- og Kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

TV 2 AS

Oslo, 24.09. 2009

Høring – forslag til regler om en prosedyre for forhåndsgodkjenning av nye NRK-tjenester

Det vises til høringsbrev 01.07. d.å. ref: 2009/02378 ME/ME3 CLH:elt.

Generelt ser TV 2 positivt på at det nå tas opp til nærmere regulering hvorledes prosedyrene i slike saker skal være. Vi viser til at TV 2 gjentatte ganger har pekt på disse problemstillingene og også til ESAs uttalelse av 8. juli i år.

TV 2 har gjennomgående gitt uttrykk for at vi mener det er ønskelig og nødvendig at man i et lite kulturområde som Norge, har en sterk lisensfinansiert kringkaster. Her er TV 2s oppfatning uendret. På den annen side har vi også pekt på at en bedrift med NRKs ressurser, både økonomisk og administrativt, må undergis særlige retningslinjer og også prioriteringer, for ikke å ødelegge mulighetene for de selvfinansierende virksomheters overlevelse og forretningsdrift. Vi finner grunn til å peke på at disse problemstilling også må sees som et viktig rammeelement i utviklingen av bransjen. Man må således ha en industriell synsvinkel og sikringen av trygge arbeidsplasser i sektoren må veie tungt.

Vi antar det er bred enighet om at norsk medie- og kulturproduksjon så langt mulig, skal baseres på egenfinansiering, ikke på statsstøtte eller statseide virksomheter. Gjennomgående er inntjeningsmulighetene og muligheten for nødvendige overskudd - i et marked på i overkant av 4 millioner (mindre enn halve London) - både lave og svært sårbare, når "nye" konkurrenter trer inn i markedene. Det er jo dette som skjer dersom NRK utvidere sin virksomhet. Da er det tvingende nødvendig at konkurransedreining og spørsmål om det ved inntektsgivende virksomhet skjer en overfinansiering av NRK (i forhold til allmennkringkasteroppdraget) medtas ved vurderingen. Litt enkelt sagt er det TV 2s oppfatning at NRKs rammer, også for aktiviteter som ikke direkte

finansieres av lisensmidler, ikke nødvendigvis bør sammenfalle med hva som er mulig eller hva som anses positivt for NRK, sett fra NRKs side.

I tillegg bemerker vi at ønsket om et kulturelt mangfold settes under press dersom svært mange aktiviteter samles under en hatt og en ledelse. Man må derfor alltid overveie om konkret kulturstøtte skal gis andre - normalt selvfinansierende - virksomheter, og kanskje særlig om et kommersielt marked skal overlates til disse, fremfor å utvide NRKs allmennkringkasteroppdrag og gi NRK en tilhørende lisensøkning. Her må naturligvis langsiktige konsekvenser – ikke bare kulturpolitiske, men også hensynet til næringens utvikling, utvikling av nye og sikring av eksisterende arbeidsplasser - tas med i vurderingen.

I høringsbrevet reises det i hovedsak tre spørsmål:

- Hvilke tjenester (eller utbud av slike), herunder omlegginger av eksisterende, som må forhåndsgodkjennes.
- Hvilke hensyn som skal vektlegges ved vurderingen (om eller når den gjøres)
- Hvordan saksbehandlingen skal skje.

Vi noterer at departementet uttaler "Det er bare helt overordnede og prinsipielle spørsmål som skal underlegges forhåndsgodkjenning". Det uttales også at "terskelen for å igangsette en forhåndsgodkjenningsprosedyre [bør] være høy". TV 2 mener dette gir liten eller ingen retning for tanken. Området for nye tjenester vil være svært sammensatt og kunne gjelde en rekke forskjellige teknologier. De forskjellige markedene varierer sterkt og aktuelle konkurrenter vil også kunne være i svært forskjellige situasjoner mht å møte eller tåle konkurranse fra NRK.

Vi understreker videre at virkningene av at NRK trer inn eller utvider sin aktivitet vil ha betydning hva enten den nye/ endrede virksomhet ligger innenfor eller utenfor allmennkringkasteroppdraget eller kan beskrives som å "oppfylle demokratiske, sosiale og kulturelle behov i samfunnet".

TV 2 ser det i og for seg som positivt at NRKs virksomhet skal begrenses til å "oppfylle demokratiske, sosiale og kulturelle behov i samfunnet", men svært gode grunner taler for å sette en snevrere - mer konkretisert - begrensning for allmennkringkasteroppdraget (og dermed hva som kan finansieres gjennom lisensmidler) enn dette. Vi stiller oss også spørrende til hvordan "behov" her skal forstås. Er det kartlagte faktiske behov som ikke dekkes av noen eksisterende virksomhet, eller er det mulige "NRK-skapte" behov etter at tjenesten er igangsatt og markedet bearbeidet?

Vi mener også at det ikke er helt uproblematisk dersom NRK gjennom eierposter, går inn i eller samarbeider direkte med "kommersielle aktører". Mangfoldet og de andre aktørers stilling er naturligvis truet når så skjer. Prinsipielt mener vi at NRK og også NRKs selskaper (helt eller delvis eide) bør begrense sin virksomhet til å være dedikert, med formål alene å oppfylle allmennkringkasteroppdraget. Vi kan ikke se noen grunn til at NRK selv skal

kunne gjøre endringer i allmennkringkastingstilbudet (allmennkringkastingsoppdraget) selv om dette bare vil utgjøre en mindre endring av det eksisterende tilbudet, eller "utvidelse av tjenestene til nye plattformer". Nettopp finansieringsmåten og det grunnleggende krav til at det ikke skal skje overkompensasjon eller flyt av midler som er bevilget på bakgrunn av konkrete deler av dette oppdraget, over til andre aktiviteter, tilsier klarhet og grundighet i vurderingene.

NRK bør tvert om - som forvalter av en omfattende kulturarv - som del av allmennkringkasteroppdraget, pålegges å medvirke til nyproduksjon og utvikling innen de selvfinansierende virksomhetene i næringen, ved typisk å stille innholdet til rådighet for de selvfinansierende virksomheter, på vilkår som understøtter deres virksomhet og som sikrer nyutvikling, mangfold og økt volum i norsk kulturproduksjon. Dette gjelder i særlig grad NRKs "filmarv", bestående av historisk billedokumentasjon av det norske samfunnet. TV 2 har tatt dette opp med NRK og henvendelsen følger som vedlegg til høringsuttalelsen her.

Vi peker også på at det skal og må være en direkte sammenheng mellom kringkastingslisensens størrelse (og endringer i denne) og det klart definerte allmennkringkasteroppdrag som NRK har påtatt seg / er pålagt å oppfylle. For TV 2 er det maktpåliggende at finansieringen/ressursbruken må vurderes, både når nye aktiviteter planlegges og deretter ved senere lisensvedtak. Dersom ny eller utvidet virksomhet forutsetter flytting av ressurser fra eksisterende allmennkringkasteroppdrag, økning av lisensen eller finansiering via betalingstjenester i NRKs eller andre selskapers regi, må konsekvensene av dette klarlegges. Dette bør rimeligvis tas inn i reguleringene. I så måte finner vi begrepet "kostnadene med å tilby tjenesten" for uklart.

Vi noterer at man foreslår at "midlertidige tjenester av innovativ karakter" ikke skal kreve forhåndsgodkjenning. Omfanget av dette unntaket fremstår som svært uklart. For det første vil vi anta at hensikten med slike tjenester vil være å utvikle - og kartlegge muligheten for - varige tjenester. Dernest er erfaringen at "midlertidig" kan dekke svært lange perioder. Det er også slik at man vanskelig kan akseptere at lisensmidler uten begrensning, kan anvendes til ikke klarlagte aktiviteter. Slike midlertidige aktiviteter vil naturligvis også, i et lite marked som det norske, kunne sette rammer for og styre de selvfinansierende virksomheters mulighet til å utvikle og sikre egen finansiering i disse områdene; typisk fordi NRK utvikler tjenestene basert på et gratisprinsipp. Man kan heller ikke undervurdere at de selvfinansierende virksomhetene vil være tilbakeholdende med å utvikle og lansere tjenester som kan bli kopiert direkte av NRK, og i særdeleshet når dette skjer basert på et gratisprinsipp eller ved at brukervederlag subsidieres av NRKs lisensinntekter.

Det er også viktig å poengtere at endringer ikke bare vil kunne ha virkning for "kommersielle aktører", også ikke kommersielle virksomheter vil kunne rammes av endringer i eller utvidelse av NRKs aktiviteter. Et eksempel er nettstedet

www.ut.no, som er etablert i samarbeid mellom NRK og Turistforeningen. Dette vil åpenbart kunne oppfattes som en konkurrent både til andre organisasjoners tjenester/publikasjoner og til de selvfinansierende magasiner med tilhørende nettsteder som retter seg mot utelivsområdet. Når nettstedet i tillegg – slik vi oppfatter det - også gis et konkurransefortrinn ved vederlagsfri tilgang til karttjenester, forsterkes inntrykket av en gjennom statsstøtte, svært favorabel posisjon, som selvfinansierende virksomheter vanskelig kan konkurrere med.

Til § 6-1 2. ledd finner vi grunn til å bemerke at man her ser en overlapping med vilkårene i 6-2. Man får dermed en vanskelig dobbeltsiling med bakgrunn i samme synspunkter. Dette synes lite tjenlig. TV 2 ville mene at enhver endring i omfanget av eksisterende allmennkringkasteroppdrag eller etablering av nye tjenester utenfor dette, bør godkjennes som angitt, såfremt dette ikke anses som mindre tilpasninger med dokumenterte mindre faktiske virkninger. NRK bør ha "bevisbyrden" her.

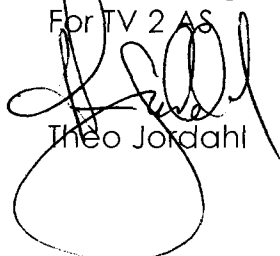
Vi noterer at det i utkastets § 6-2 sies "kan" godkjennes. Vi oppfatter dermed at det ikke er noen automatikk i at dette skal godkjennes. Vi oppfatter også aveiningen mot "de potensielle konkurransebegrensende virkningene" slik at man her må gjøre en mer langsiktig vurdering.

Til saksbehandlingen vil vi bemerke at en tre ukers frist for å ta stilling til om "vilkårene i § 6-1" er oppfylt, kan virke svært kort. Vi er naturligvis grunnleggende enig i at saksbehandlingen bør påskyndes, men aktiviteter av denne karakter vil dels kreve nærmere undersøkelser/kartlegging fra tilsynsmyndigheten og tilsvarende hos mulige berørte aktører som skal avgis uttalelse til tilsynet, før det avgis "rådgivende uttalelse".

At man her legger opp til en eninstans-behandling uten klagemulighet fremstår som betenkelig. Det vil formodentlig medføre at berørte som ikke føler at deres syn er ivare tatt, vil vurdere ESA som en relevant klageinstans. Vi vil tro at en intern toinstansløsning kan være å foretrekke.

Avslutningsvis vil vi peke på at man bør vurdere hvordan det kan pålegges NRK å bekjentgjøre oversikter over NRKs til enhver tid gjeldende allmennkringkasterforpliktelser og ressursbruken samlet og område for område, på en måte som gjør det mulig å vurdere NRK-lisensens størrelse sammenholdt med oppdraget. Dette både for å kunne gjøre vurderinger av eksisterende lisensvedtak og sikre konkretisert bakgrunn for nye lisensvedtak – i lys av det oppdrag NRK skal oppfylle.

Med vennlig hilsen
For TV 2 AS

Theo Jordahl

TV 2 AS

Kringkastingssjef Hans Tore Bjerkaas
NRK AS
0340 Oslo

Oslo, 24.09.2009

Vedr. forvaltning av den nasjonale dokumenterende filmarv som NRK besitter

Gjennom mange år fra fjernsynets første sendinger og frem til ganske nylig har NRK hatt filncærmet monopol på produksjon av levende bilder fra nyhets- og samfunnshendelser. Dette naturligvis som en konsekvens av at ingen eller få fant det regningssvarende eller tjenlig å produsere slikt materiale når NRK hadde monopol på kringkasting og deretter fordi NRK naturligvis har hatt en dominerende stilling i medieområdet.

Materialet ble (og blir) produsert av NRK som del av et klart allmennkringkastingsoppdrag, finansiert gjennom de lisensmidler som ble innbetalt fra allmennheten. Vi mener således at det må være riktig å karakterisere dette materialet som et samfunnsmessig felleseie som administreres av NRK.

TV 2 er en av mange aktører som tidvis opplever behov for å benytte billedokumentasjon typisk knyttet til historiske hendelser. Ofte er dette materiale som NRK alene besitter. Dette materialet bestilles i dag gjennom NRKs regulære bildesalgssordninger på kommersielt grunnlag.

Bakgrunnen for den henvendelsen knytter seg til forhold.

For det første gjelder prisingen av slike leveranser. TV 2s oppfatning er at prisene tidvis oppleves som høye, i enkelte tilfelle hensyntatt mulighetene for inntekter, så høye at de er prohibitive. TV 2 vil - for dette historiske materialet - mene at NRK bør vurdere en omlegging hvor det alene beregnes en betaling basert på selvkost ved fremfinning og håndtering av materialet. Det vil, slik TV 2 ser det, åpenbart understøtte (og styrke) NRKs posisjon som allmennkringkaster og viktig samfunnsinstitusjon, at materialet gjøres tilgjengelig for andre på vilkår som understøtter og fremmer ny av-produksjon. En slik prisingen vil naturligvis også ha en avklarende virkning mht kringkastingsavgiftens størrelse, i lys av at overkompensasjon ikke skal skje. Det avhjelper også enkelte motforestillinger knyttet til NRKs åpenbare dominante posisjon i det lille norske kulturområdet.

For ordens skyld vil vi understreke at TV 2 alltid har fremhevet og støttet betydningen av et lisensfinansiert NRK, og NRKs rolle som en viktig samfunnsinstitusjon. Dette har blant annet gitt seg utslag i sterk støtte til avtalelisensordningen for eldre materiale.

TV 2 ser naturligvis også at NRK må kunne konkurrere gjennom produksjon av eksklusivt aktualitetsmateriale og også kunne kapitalisere på produksjonen, poenget er at materialet som NRK selv produserer - etter en rimelig tid - bør gjøres tilgjengelig for andre, som ovenfor beskrevet.

Vi vil også påpeke som et problem at leveransene og prisingen av slikt materiale tidvis avhenger av hva slags bruk interessentene ønsker å gjøre. Et spørsmål som tilsynelatende vurderes er om bildene oppleves som eksklusive eller om prosjektet som ønsker bruksrett anses som særlig konkurrerende med NRKs egne prosjekter. TV 2 vil mene at historisk materiale bør leveres på ikke diskriminerende vilkår, uavhengig av slike vurderinger fra NRKs side. Også i slike situasjoner bør de bredere samfunnsvurderinger og ønsker om at NRKs kulturarv aktivt skal medvirke til øket produksjon i det norske kulturområdet, gå foran. Om det ikke beregnes en pris for bruksrett, men alene selvkost for det administrative, løser det også de konvergensproblemer som oppstår, fordi man da i motsetning til kommersielle opphavsrettsavtaler ikke har behov for å avgrense bruksrett detaljert, typisk for territorium, omfang, teknologi og sammenheng.

Et siste moment som vi også ønsker å henlede oppmerksomheten på, er bruk som faller inn under den lovfestede sitatretten eller låneretter. I slike tilfeller er det ofte nødvendig å fremfinne og tilgjengeliggjøre det man kan kalle sitatgrunnlaget for brukerne. Disse vil naturligvis ikke inneha eksemplarer av NRKs tidligere sendinger. I slike tilfeller er det behov for bistand, som neppe kan gis av andre enn NRKs personell. Vi mener at det følger av NRKs samfunnsoppgave at man skal etablere et system som bistår her. Også her er vår oppfatning at det skal betales for dette arbeidet, men fortsatt basert på selvkost. Det viktige poeng er at NRK ikke utnytter sitt faktiske innehav av eksklusive eksemplarer for å hindre andre produsenters utnyttelse av den lovbestemte sitatrett.

Avslutningsvis vil vi for ordens skyld, peke på at også radiosendinger kan være i samme posisjon som bildematerialet.

Til illustrasjon nevner vi et eksempel. For TV 2 skal det i disse dager lages et program hvor man har behov for noen bilder av mer velkjente mesterskapsvinnere. Dette leveres – med forbehold om at vi har oppfattet NRKs tilbud rett - med ubegrenset antall visninger på TV 2, men nettvvisning kun i en måned i tilknytning til tv-visningen. For et enkelt klipp av mindre enn 1 minutts varighet er totalprisen etter hva vi kan forstå av den fremlagte kontrakt:

750/time for fremfinning
1300 for kopiering (hvis det tar over 30 minutter er det 1800 pr. hel time).
400 kroner for en kassett
3500 for første gangs visning
4375 for å øke til ubegrenset antall visninger
15% av 3500= 525 for nettvvisning (dekker 1 måned i forbindelse med tv-visningen)
15% av 4375= 656 for nettvvisning (dekker 1 måned i forbindelse med tv-visningen)

Det skulle tilsi at minsteprisen for et enkelt klipp med under et minutts varighet, er 11.506 kroner. TV 2 har da ikke noen mulighet til å la programmene ligge tilgjengelig

på TV 2s nett-tjenester mer enn noen få måneder (en måned i tilknytning til visning på TV 2) av de 7 årene som den tilbudte visningsperioden omfatter.

Slik det fremgår her må man kunne si at en slik prising kan virke åpenbart begrensende på nyproduksjon av programmer, med normale budsjetter. (Prisen for under et minutt er faktisk høyere en visningsprisen kringkasterne betaler for enkeltepisoder fra eldre serier). I tillegg legger integreringen av et slikt lite enkelt klipp vesentlige begrensninger på TV 2s mulighet til å gjøre det ferdige programmet tilgjengelig for publikum. Til sammenligning oppfatter vi at video fra Scanpix for riksdekkende visning er 6000 kroner og dette inkluderer alle re priser. For god ordens skyld vil vi peke på at TV 2s egne priser, også ved leveranser til NRK, er høyere enn Scanpix'. Det sentrale er imidlertid at TV 2 i motsetning til NRK, er selvfinansierende.

Vi håper ovennevnte innspill vil bli vurdert og vi diskuterer gjerne dette videre om det skulle være ønske om det. Spørsmålene er av ikke uvesentlig generell kulturpolitisk betydning og vi sender således kopi av vår henvendelse til Kulturdepartementet til orientering og eventuell oppfølging, i forbindelse med TV 2s merknader til den pågående høringsrunden om forslag til regler om en prosedyre for forhåndsgodkjenning av nye NRK-tjenester.

Med vennlig hilsen

For TV 2 AS

Heo Jordahl
Adv.